

Yleissivistävän koulutuksen toiminta- ja talousraportti vuodelta 2019

62/1.05/2020

Sivistyslautakunta 25.02.2020 § 27

(Asian valmistelijat Kai Perttu, p. 044-4294314 ja Tuomo Kallio p. 044-4249 315)

Sivistyslautakunta vastasi vuoden 2019 aikana yleissivistävän koulutuksen järjestämiseen liittyvistä asioista. Koulutuksen ja opetuksen perusteina ovat perusopetus- ja lukiolaki sekä laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta. Järjestetyn toiminnan kohteena ovat peruskoulujen oppilaat ja heidän huoltajansa sekä lukion opiskelijat ja heidän huoltajansa.

Esiopetusta tulee järjestää oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna. Esiopetuksen tehtävänä on kehittää kouluvalmiuksia. Esiopetusta annettiin vuoden 2019 aikana kuudessa koulussa.

Perusopetuksen tehtävänä on antaa oppivelvollisuusikäisille yleissivistävää peruskoulutusta. Opetusta annettiin vuoden 2019 aikana seuraavasti:

1.–6. luokkien yleisopetusta yhdeksässä koulussa
7.–9. luokkien yleisopetusta Jokirannan koulussa
Erityisluokilla pienryhmissä 1.–10. Katajan koululla (toiminta-alueittain järjestetty opetus)
Erityisluokilla pienryhmissä Rahkolan koululla (yksilöllistetty opetus) ja 7.–9. Jokirannan koululla (yksilöllistetty opetus, ml. Pinolan opetusryhmä)
ETU-luokalla Jokirannan koululla sekä ETU- ja pesäluokilla Raudaskosken koululla
Joustavaa perusopetusta (JOPO) Jokirannan koululla

Lukiokoulutuksen tavoitteena on antaa yleissivistävää opetusta korkeakouluopintojen sekä muiden lukiopohjaisten ammatillisesti eriytyvien opintojen aloittamiseksi. Lukiokoulutusta nuorille ja aikuisille annettiin Ylivieskan lukiossa. Nuorten koulutus järjestettiin päiväopetuksena ja aikuisopetus etäopetuksena eLukiossa.

Sivistyslautakunta kokoontui vuoden 2019 aikana 12 kertaa ja käsiteli julkisilla ja salaisilla listoilla yhteensä 257 asiaa, joista 91 oli ei julkisia.

Oheismateriaalissa on kuvattu laajemmin yleissivistävän koulutuksen toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen ja koulutuspalveluiden tapahtumien pääkohdat vuoden 2019 aikana.

Talousarvion toteutuminen

Vuoden 2019 talousarvion tulot toteutuivat ennakoitua paremmin. Myynti- ja maksutuottoja kertyi ennakoitua enemmän. Erityisesti sijoitettujen lasten opetuksesta tehty laskutukset ylittivät tuloarvion. IP-toiminnan maksutuotot ylittyivät myös tuloarvion. Merkittävin tulojen ylitys tapahtui hankkeisiin saatujen avustusten osalta, vaikkakin osa saaduista avustuksista jaksotettiin hankkeiden toteutuman perusteella seuraavalle toteuttamisvuodelle 2020. Valtionosuudet /kotikuntakorvaukset toteutuivat sekä tulojen että menojen osalta ennakoidusti. Henkilöstökorvauksia kertyi myös ennakoitua vähemmän. Kokonaisuudessa tuloarvio ylittyi 483. 705,30 eurolla.

Vuoden 2019 talousarvion haasteena olivat henkilöstökustannukset. Talousarvion palkkasuma oli vain 185.429 (+ 1.34%) euroa suurempi kuin vuoden 2018 tilinpäätöksen vastaava luku. Palkkakustannukset ylittyivät opetus-, oppilashuolto ja iltapäivätoimintojen osalta sekä vähäisemmässä määrin myös lukioin osalla. Määrärahan ylityspaineita aiheuttivat sopimuksen mukaiset palkkojenkorotukset, joihin ei tehty riittäviä varauksia talousarvioraamissa. Palkkojen talousarvio-ohjeen mukainen 2,2 % varaus ei ihan riittänyt. Kuntaliiton arvio palkkojen sopimuskorotuksista oli n. 2,4 %.

Palveluiden kysyntä eli oppilasmäärän kasvu aiheuttaa väistämättä lisäkustannuksia. Lisäksi opetustoimen osalta uusia opetusryhmiä perustettiin neljä, koska oppilasmäärä perusopetuksessa kasvoi 59 oppilaalla.

Toiminnoittain tarkasteltuna suurimmat nettomenojen ylitykset tapahtuivat Iltapäivätoiminnassa, jossa lasten määrä kasvoi hiukan ja palvelua tarjottiin kattavasti kaikilla kouluilla. IP- toiminnan budjetointi on haastavaa, koska talousarvioita laadittaessa ei ole tietoa missä laajuudessa IP- toimintaa tullaan kouluilla järjestämään seuraavan talousarviovuoden aikana. Määrärahojen ylitykset olivat pääosin palkkamenoissa. Toisaalta tulot ylittivät ennakkoarvion.

Rahkolan koulu siirtyi väistötiloista takaisin saneerattuihin tiloihin syksyn alussa. Jokirannan koulun opetusta siirtyi Rahkolan pihalla

oleviin väistötiloihin. Syynä olivat Jokirannan koulun rakennustyömaan laajentuminen ja väistötilojen lisätarve. Kiinteistöhuollon nettokustannukset ylittyivät siirtotilojen sisäisten vuokrien takia. Väistötiloissa järjestettiin myös alakoulujen kielten opetusta. Lisäksi lukio käytti joitakin Rahkolan pihan väistötiloja opetuksessa. Siivoustuskustannukset ylittyivät myös. Väistötilat ja tilajärjestelyt ovat aiheuttaneet ylimääräisiä vuokra- ja tarvike- sekä kalustohankintoja, eikä tähän ole voitu riittävästi varautua. Vuoden 2019 sisäisissä vuokriin oli mukana myös pääomakustannukset.

Oppilashuollon osalta nettokustannukset ylittyivät johtuen koulunkäynninohjaajien palkkakustannuksista, joita ei oltu varattu riittävästi talousarvioon. Erityistä tukea tarvitsevia oppilaita on yhä enennän ja heidän ongelmat yhä haastavampia. Oppilashuoltoon liittyen koulu-toimi on lisäksi palkannut perhetyöntekijöitä ja psykkareita (mielenterveyden sairaanhoitaja) kouluille. Tämä on tapahtunut osin hanke-rahoituksella.

Koulujen hallinnon osalta määrärahat ylittyivät HETA:n ennakoitua suuremman laskutuksen takia. Lukion osalta opetuksen osalta oli pieni määrärahan ylitys. Syynä olivat mm. palkka- ja muiden palveluiden määrärahojen ylitykset. Lukion sisäiset vuokrat ylittyivät.

Irtaimen omaisuuden hankintaan käytettiin rahaa yhteensä 10.399 euroa. Määrärahasta säästyi 1.600 euroa. Määrärahalla hankittiin väistötiloihin ja täydennyskalusteita välttämättömiin opetuksen tiloihin.

Koulutuspalveluiden osalta tulojen kehitys, johtuen erityisesti saaduista hankeavustuksista, oli positiivinen tekijä. Syksyn aikana talouden toteuma näytti sitä, ettei lisämäärärahaa ehkä tarvita ja lisätalousarvion ennakointi oli talven alussa vielä vaikeaa. Koulukuljetusten osalta menojen kehitystä pystyttiin ennakoimaan paremmin ja tehtiin lisätalousarvio, joka oli myös riittävä, eikä kuljetusmääräraha ylittynyt.

Yhteenvetona yleissivistävän koulutuksen taloudesta ja toiminnasta vuodelta 2019 voi todeta, että talousarvon liikkumavara oli ennakoon jo kuitenkin pieni. Koulutuspalveluissa on edelleen haasteita sopeuttaa kasvavat toiminnot ja menot, erityisesti palkkakustannukset, kaupungin kokonaisraamiin. Oppilasmäärän kasvun vaikuttaa tuntuvasti sekä toimintaan että talouteen. Tarkasteltaessa vuoden 2019 talousarvion kasvua vuoden 2018 tilinpäätökseen voidaan todeta, että kasvusta pääosa meni sisäisiin vuokriin (1.960.339 €), muihin toimintoihin meni 685.909 euroa. Tilapalvelut lisäsivät sisäisiin vuokrin pääomakustannukset.

Oppilasmäärän kasvu kertoo kehittyvän ja kasvavan kaupungin haasteista. Haaste on positiivinen. Hyvin toimivat ja tulokselliset koulutuspalvelut ovat jatkossa osa elinvoimaista kaupunkia. Kasvava oppilasmäärä lisää kumulatiivisesti opetuspalveluiden, kuljetusten ja oppilashuollonpalveluiden kysyntää ja aiheuttaa samalla paineen käytettävissä oleviin resursseihin. Huolestuttavaa on oppilashuolto- palveluiden kysyntä ja määrärahaylitykset.

Yleissivistävän koulutuksen tilinpäätöstiedot vuodelta 2019

Käyttötalous	TA 2019	TP 2019	TOT %	Lask.tot	Yli lask tot
Menot	-22 773 720	-23 673 334	104,0 %	-22 773 720	-899 614
Tulot	745 220	1 228 925	164,9 %	745 220	483 705
Netto	-22 028 500	-22 444 408	101,9 %	-22 028 500	-415 908

Valtuuston ja lautakunnan asettamien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen, toimintakertomus, tunnusluvut ja tilinpäätöksen numeerinen osa sekä selvitys sisäisen valvonnasta ja riskienhallinnasta ovat raportoitu erikseen esityslistan oheismateriaaleissa.

Sivistysjohtaja ja talouspäällikkö esittelevät toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tarkemmin kokouksessa.

SIVISTYSJOHTAJA:

Sivistyslautakunta merkitsee asiat tiedoksi ja hyväksyy osaltaan sekä lähettää asiat edelleen kaupunginhallitukselle ja – valtuustolle:

1. toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen ja toimintakertomuksen sekä tunnusluvut vuodelta 2019
2. yleissivistävän koulutuksen talousarvion toteutumisen
3. selvityksen sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta
4. sekä esittää, että hallitus ja valtuusto hyväksyvät nettomäärärahojen ylitykset

PÄÄTÖS: Hyväksyttiin.